

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αθήνα, 14 Μαρτίου 2019

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ 58/2019

Αριθμ.πρωτ.Εγγράφου: Το υπ' αριθμ. 1819007962/30-10-2018 έγγραφο του Πρύτανη του ΕΚΠΑ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ: *«Χορήγηση σε υποψήφια για θέση επίκουρου καθηγητή αντιγράφων των εγγράφων που ανήρτησαν οι συνυποψήφιοί της στο ΑΠΕΛΛΑ»*

Ιστορικό

Με το υπ' αριθμ. 1819007962/30-10-2018 έγγραφο ο Πρύτανης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) διαβίβασε στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου τα υπ' αριθμ. 1378/2017 και 4601/2018 έγγραφα της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ και τις από 21-7-2017 και 20-6-2018 αιτήσεις της κας. Μ.Γ.που αφορούν στη χορήγηση στην κ.Μ.Γ., υποψήφια για την πλήρωση μιας (1) θέσης καθηγητή στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής με γνωστικό αντικείμενο «Εγκληματολογία – Σωφρονιστική», των εγγράφων που ανήρτησαν με ευθύνη τους στο ΑΠΕΛΛΑ οι συνυποψήφιοί της για την κατάληψή της εν λόγω θέσης και ζήτησε την άποψή μας, ως προς το εάν υποχρεούται η Σχολή να ικανοποιήσει το αίτημά της και σε καταφατική περίπτωση αν απαιτείται η συναίνεση ή ενημέρωση των συνυποψηφίων της για την χορήγηση των εγγράφων αυτών.

Νομοθετικό πλαίσιο

α. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 5Α του Συντάγματος ορίζονται τα εξής: «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος και προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων».

β. Στο άρθρο 10 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. Καθένας ή πολλοί μαζί έχουν το δικαίωμα, τηρώντας τους νόμους του Κράτους, να αναφέρονται εγγράφως στις αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις και να απαντούν αιτιολογημένα σε εκείνον που υπέβαλε την αναφορά, σύμφωνα με το νόμο. 2... 3. Η αρμόδια υπηρεσία ή αρχή υποχρεούται να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων μέσα σε ορισμένη προθεσμία...».

γ. Στο άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 προβλέπονται τα ακόλουθα: «1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. 2. ... 3. ...4. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται : α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά....»

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

α. Το δικαίωμα του διοικούμενου στη γνώση των διοικητικών εγγράφων, που τον αφορούν, και στη σχετική πληροφόρηση εκ μέρους της Διοίκησης κατοχυρώνεται συνταγματικά και αποσκοπεί στη διασφάλιση των αρχών της δημοσιότητας και της διαφάνειας, οι οποίες πρέπει να διέπουν τη δράση της Διοίκησης (ΝΣΚ 63/2008 (Ολ.), 354/2006 (Ολ.).

β. Με έρεισμα τη διάταξη των άρθρων 5Α παρ. 1 και 10 παρ. 3 του Συντάγματος και προς υλοποίηση της αρχής της δημοσιότητας και της διαφάνειας στη δράση της Διοίκησης, ο νομοθέτης με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, θέσπισε κανόνες, σύμφωνα με τους οποίους κάθε ενδιαφερόμενος δικαιούται να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων, ενώ ο έχων ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 5 του Ν. 2690/99. Ειδικότερα, την κατά την παραπάνω συνταγματική διάταξη «πληροφόρηση» ο νομοθέτης συγκεκριμενοποιεί ως το δικαίωμα του «ενδιαφερομένου» να λάβει γνώση των διοικητικών εγγράφων ή του «έχοντος ειδικό έννομο συμφέρον» να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες.

γ. Ειδικότερες προϋποθέσεις για τη γνώση ή λήψη αντιγράφου των ανωτέρω εγγράφων (διοικητικών και ιδιωτικών) αποτελούν η υποβολή αίτησης εκ μέρους του ενδιαφερομένου και (σε περίπτωση λήψης αντιγράφου) η καταβολή της απαιτούμενης δαπάνης αναπαραγωγής τους και περαιτέρω, προκειμένου μεν περί διοικητικών εγγράφων, η συνδρομή εύλογου ενδιαφέροντος. Ως εύλογο, όμως ενδιαφέρον δεν νοείται το ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση από τα διοικητικά όργανα των γενικών καθηκόντων τους και την τήρηση των νόμων, αλλά εκείνο το οποίο προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης προσωπικής έννομης σχέσης, η οποία συνδέεται με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων, στα οποία ζητείται η πρόσβαση (βλ. ΣτΕ 3130/2000 και 1214/2000, Γνωμ. ΝΣΚ 727/2001). Προκειμένου όμως περί ιδιωτικών εγγράφων, απαιτείται η συνδρομή ειδικού εννόμου συμφέροντος, δηλ. το έγγραφο να είναι σχετικό με υπόθεσή του, η οποία εκκρεμεί ή έχει διεκπεραιωθεί από την υπηρεσία (ΝΣΚ 366/2006, 598/2004, 7217/2001).

δ. Ως διοικητικά έγγραφα (των οποίων η απαρίθμηση στο άρθρο 5 παρ. 1 Ν. 2690/99 είναι ενδεικτική), νοούνται εκείνα που έχουν εκδοθεί από διοικητικό όργανο, δηλαδή από όργανο που ανήκει σε δημόσια υπηρεσία του Κράτους ή ΝΠΔΔ. Επίσης, γίνεται δεκτό, ότι διοικητικά έγγραφα, κατά την έννοια και το σκοπό του νόμου, θεωρούνται και εκείνα τα οποία δε

συντάχθηκαν από όργανα της Διοικήσεως, αλλά βρίσκονται σε αρχεία δημόσιας υπηρεσίας υποβληθέντα από ιδιώτες, επειδή απαιτούνται κατά νόμο ως δικαιολογητικά ή ως προϋπόθεση - αιτιολογική βάση για την έκδοση μιας διοικητικής πράξης (συνήθως μνημονεύονται στο προοίμιο της πράξης ή προκύπτουν σαφώς από το περιεχόμενο αυτής), οπότε ως διαμορφωτικά ή επιβοηθητικά της κρίσεως του διοικητικού οργάνου έχουν αποτελέσει στοιχεία της διοικητικής δράσης και έτσι έχουν καταστεί δημόσια έγγραφα (ΝΣΚ 338/1996, 119/1997, 620/1999, 598/2004, 199/2005, 366/2006, 166/2007, 197/2010 κ.α.). Ως ιδιωτικό έγγραφο νοείται εκείνο το οποίο δεν εμπίπτει στην κατά τα ανωτέρω έννοια του διοικητικού εγγράφου.

ε. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, με βάση το πραγματικό και τα στοιχεία του φακέλου του ερωτήματος, τα έγγραφα που ζητεί να λάβει η αιτούσα, ήτοι τα έγγραφα που ανήρτησαν με ευθύνη τους στο ΑΠΕΛΛΑ οι συνυποψήφιοί της για την κατάληψή της θέσης καθηγητή στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή του Τμήματος Νομικής της Νομικής Σχολής με γνωστικό αντικείμενο «Εγκληματολογία – Σωφρονιστική», τα οποία αποτελούν δημόσια έγγραφα, αφορούν προδήλως δική της υπόθεση και επομένως υφίσταται προσωπική έννομη σχέση με τα έγγραφα αυτά, που δικαιολογεί το εύλογο ενδιαφέρον της. Σε κάθε περίπτωση σημειώνουμε ότι τα έγγραφα αυτά έχουν ήδη αναρτηθεί από τους συνυποψηφίους της αιτούσας στο ΑΠΕΛΛΑ, ως εκ τούτου έχουν λάβει δημοσιότητα και μπορεί κάθε υποψήφιος για την εν λόγω θέση, ο οποίος έχει πρόσβαση στο σύστημα ΑΠΕΛΛΑ, να λάβει γνώση αυτών.

Απάντηση

Με βάση τα προεκτεθέντα, η απάντηση στο τεθέν ερώτημα είναι ότι η Νομική Σχολή υποχρεούται να χορηγήσει στην αιτούσα όλα τα αιτούμενα έγγραφα, χωρίς να απαιτείται συναίνεση ή ενημέρωση των συνυποψηφίων της.

Νίκη Μαριόλη

Νομικός Σύμβουλος Του Κράτους